

skim kmetom, ki imajo sploh že bolj nizko davčno osnovo in zraven pa še štature (prilicno) cenitev, ostane da-vek v isti višini kakor prej. Srbska zemljeradniška stranka pa s svojim bo-žičnim postopanjem ni pokazala prav nobene ljubezni do našega slovenskega kmeta.

Osebna dohodnina.

V Uradnem Listu in po drugih časopisih čitamo, da je treba osebno dohodnino za leto 1921 napovedati se-daj tekom meseca januarja 1922.

Opozarjamo prav resno na ta ter-min napovedi in svetujemo vsem, ki so temu davku podvrženi, da storijo svojo dolžnost. Veliko lažje namreč na-ši, v komisije izvoljeni zaupniki dose-žejo ugodno, pravično odmerjenje o-sebne dohodnine, ako imajo pri uradu napoved davčnega obvezanca.

Kje se napove in odmerja dohod-nina? Dohodnina se glasom par. 176 zakona o osebni dohodnini z dne 25. oktobra 1898, odmerja in predpisuje v listem kraju, kjer ima davku podvrže-na oseba svoje stalno in redno biva-lišče. Ako pa ima davkopladevalec do-hodke pod dvema ali več davčnih ob-lasti, potem napove in plačuje tam, kjer ima največ neposrednih davkov.

Posebnega poziva za napoved do-hodnine — kakor je bil po postavi do-sedaj, da se je dostavila fiskovina s pozivom obvezancu, letos ne bo več in zgoraj omenjeni pozivi veljajo, torej ne pričakujte tiskovin na dom!

Kako izvršiti napoved?

Napoved izvršim na tiskovini, ki sem si jo sam prinesel od davčne ob-lasti, ali pa tudi na navadni poli be-lega papirja. Ta napoved je koleka (štempelja) prosta. Pošlje se — naj-boljše priporočeno ali rekomandirano — na pristojno davčno oblast.

Kaj napovem kot posestnik ali najemnik?

Če sam obdelujem zemljo, so moji dohodki čisti gospodarski donos, ki se je v resnici dosegel v preteklem letu (1921) iz čelga kmetijskega obrata, pa tudi dohodki iz morebitnih pravic (delež na srenjskih ali obč. pravicah pri bogatih občinah, dalje lov in po-dobno). Čisti katasterski donos ni pod-laga, temveč le običajni pripomoček za določitev dohodkov iz zemljišča.

Kaj so dohodki?

Bistveno je vse dohodek, kar do-bim in pridelam redno. Po par. 159 doli. zakona se za dohodke smatrajo vsi prejemki bodisi v denarju ali v denarni vrednosti, tudi najemna vred-nost v lastni hiši. Torej so dohodki tudi pridelki pri kmetijstvu in pri o-brtniku, četudi se porabijo doma. Ne spada pa k osebni dohodnini, ako sem dobil n. pr. kako dedščino, ali darilo ali enkratno brezplačno naklonitev. — Redni takšni darovi, kakor je n. pr. prostovoljna ali predpisana zbirca du-hovnikov ali organizov ali pa redni darovi uradnikom, nameščencem vseh vrst — tudi natakarnjem — so osebni dohodnini podvrženi. Vino pa povrh še užitnini! Dobički iz prodaje imovi-ne so le tedaj podvrženi temu davku,

ako davčni obvezanec špekulira ali pa kupuje in prodaje imovino, torej vrši neke vrste obrt.

Kaj se odbije?

Odbijem vse stroške, katere imam da si vzdržujem in zavarujem dohod-ke (pridelke). Posebej so to stroški za upravo, za obračevanje in vzdržavan-je, pa tudi odpis na vrednosti pri in-ventarju. Za obratne in vzdrževalne stroške štejem torej tudi:

- a) stroške za vzdrževanje gospo-darskih poslopij,
- b) stroške za obnavljanje gospo-darskih poslopij,
- c) ravno tako stroške za vzdrže-vanje in obnavljanje vodnjakov, mo-stov, drenaž, jezov, zidov, plotov itd.
- d) stroške za vzdrževanje in do-polnjevanje običajnega živega in mrt-vega gospodarskega inventarja,
- e) Odbijejo se tudi vsi direktni davki in vse zavarovalne premije za osebe in živino in pridelke (zavaro-vanja zoper škodo, ogenj, točo, povod-nj itd.)
- f) Odbijejo se stroški za vzdrže-vanje delovnega orodja in delovne o-bleke pri delavcih in uslužbencih.
- g) Obresti vknjiženih dolgov in 1% za amortizacijo dolgov.
- h) Najemninska vrednost se od-bije, odnosno se ne računa kot doho-dek od onih poslopij, katere rabí po-sestnik sam za kmetijske ali obrtne svrhe.
- i) Odbijejo se samoumevno stroš-ki za pridelovanje, v kolikor že niso navedeni odbitki v dosedanjih zgor-njih točkah.

Posebne odbitke imajo povrh še vsi manjši davkopladevalci, komisije pa imajo povrh pravico znižati davek pri vseh onih osebah, ki morejo za-radi hibe ali stalne bolezni imeti po-strežbo tujih oseb, ali pa onih, ki so izredili dva ali več otrok.

Znižati ta davek ima pravico tudi komisija onih, ki težko plačujejo za-radi trajne bolezni, radi vzgoje otrok izven doma, radi posebnih nezdod (le-tos suša, ali če pogine živina) ter po-dobnih slučajih. V teh slučajih ima davčna komisija pravico znižati davek za več kakor tri stopnje. (Glej par. 173 in 174 omenjena postav!)

Kaj pozabijo naši ljudje največkrat?

Naši ljudje si prav malo ali nič ne zapisujejo svojih stroškov. Poznam celo vrsto slučajev, kjer posestniki ni so navedli prav nič stroškov za kova-ča, kolarja, čevljarja itd., pa tudi ne stroškov za dninarje ali težake. Tudi stroškov za hlapce in deklet ter za ob-novitev orodja kot nadomestilo za zbol-sanje prejšnjega, že obstoječega in-ventarja ne napovedujejo in ne zara-čunavajo. Kdo n. pr. izkazuje, koliko porabi za petroleje ali karbid, ako mora pri delu in oskrbovanju živine svetiti? Kdo zaračuna, če je eno ve-rigo vtrgal in kupil drugo?! Takih in enakih vzgledov je še na stotine! Tudi prevžitek in dajatve viničarjem so takšni odbitki!

Praktičen vzgled napovedi.

Najboljše in najenostavnejše je, ako vodim knjige, v katerih na eni

strani zapisujem vse dohodke, na dru-gi vse izdatke prav po vrsti in časov-nem redu, kakor sem jih imel. Na tej podlagi izvršeno davčno napoved mi morajo uvaževati.

Ako pa ne vodim knjig po trgovs-kih predpisih, napravim svojo napo-ved v glavnem an sledeči način:

Kot dohodek zaračunam izkupiček za vse pridelke (vino, les, živino, sad-je itd.) pa tudi vrednost vseh pridel-kov, ki sem jih v lastnem gospodarst-vu doma porabil, torej ne prodal. — Opozarjam, da imajo tukaj razni na-ši laž-prijatelji, spicelniki itd. največ prilike, da nam škodujejo, ker ovadi-jo oblasti navadno preveliko množino in tudi preveliko ceno prodanega bla-ga).

Povdarjam takoj, da je treba v lastno dobro seveda temeljito izraču-nati tudi vse izdatke, da smo zgornje dohodke dosegli.

Kar porabim hrane in drugega za služinčad, za delavce itd. lahko med dohodki prezrem, seveda ne smem po-tem te hrane itd. med izdatki posebej zopet navajati.

Ako ima posestnik vinograd, gozd, njive in travnike, bi njegova napoved v jedru bila takšna:

1. Vina se je pridelalo 15 hl, za delavce se porabi šesti del, za drože in vsušenje pa odpade 3 hl; torej o-stane . . . (sledi množina in vred-nost).

Opozarjam, da se računa sedaj pri vinogradih povprečno 6000 K pridel-avnih stroškov na en ha, ali to je pri sedanji razmerah pre malo in vsota stroškov se mora zvišati pri preračunavanju na okroglo 9000 do 10.000 kron.

2. Lesa na vzrasu (stoječega, brez stroškov) se je prodalo . . . sledi svota.

3. Rezanje lesa za . . . (odbije se okroglo ena tretjina za stroške).

4. Sadje se je prodalo za . . .

4. Sadja se je prodalo za . . .

6. Za svinje prodane in zaklane . . .

7. Vrednost mleka . . .

8. Vrednost poljskih pridelkov . . . (Čisti dohodek se zaračunava po legi in rodovitnosti od 400 do 1000 K pri ha).

9. Vrednost stanovanja torej skupaj

Tako bi bili napovedani dohodki; sedaj je treba odbiti po zgornjih na-vođilih primerne vsote, posebej pa ne pozabiti na direktne davke, na pla-čane obresti od dolgov, na zavaroval-nine in prevžitke ter druge dajatve. Sploh upoštevajte vse okoliščine, ki sem jih zgoraj navedel!

Gotovo imamo tudi upanje, da bo-do lahko davčne oblasti uvaževale po-sebej za leto 1921 nastali izredno tež-ki položaj vsled suše in naravnost grozno naraslo draginjo pri vseh na kupih (železo, orodje, obleka itd.) saj čutijo to tudi sami, v kolikor te pre-dmete tudi kupujejo.

Opozarjam, da je davka prosti znesek eksistenčni minimum, določen za leto 1921 na 10.000 K. Druge iz-premembe postave o dohodnini in pla-čevanju direktnih davkov so razvidne iz Uradnega lista št. 90 za leto 1921.

Postavo samo pa najboljše tolmachi-slovenska knjiga: Valentin Zun: Do-hodnina. Založila Jugoslovanska (Ka-toliška) tiskarna v Ljubljani 1. 1914. J. Vesenjak.

Občinski lovi.

V teku tega in prihodnjih let bo v mnogih občinah na Stajerskem minil šestletni lovski zakup in delale se bo-do zakupne pogodbe za novo šestletno dobo na podlagi starega lovskega za-kona za bivšo Stajersko z dne 21. 9. 1906, dež. zak. št. 5, ki se ni prišel iz-veljaviti.

Občinski lovi so bili pred leti za-či po ceni. Poznamo velike občine, ki so dobile komaž po 40 do 100 K za svoj lov. Manjše občine so dobile mnogo-krat po 4 — 10 K. Dviganje cen pa se je opazalo že pri zadnjih licitacijah pred vojno. V povojni dobi izvršena licitacije pa so pokazale 10- do 20krat-ne poviške v primeri s predvojnimi ce-nami za lov. Tako so in bodo postali občinski lovi (važen dohodek za občins-ko blagajno, oziroma za občane. Za-to morajo občani skrbno paziti na to, da jih kdo ne ogojula s tem, da dosti lov v zakup — pod roko za nizko in morda celo predvojno ceno. Slišali že smo pritožbe, kako skušajo razni ne-mačajneži, samostojni župani, krema-ri, mešetarji in trgovci po deželi — spraviti lov v svoje roke brez licita-cije, kar tako po domače. Potrebno je o-rej, da se naši ljudje nekoliko se-znanijo z določili lovskega zakona gle-de oddaje občinskega lova v zakup.

Sicer si sme tudi občina sama po § 24 lovskega zakona obdržati lov, če sklene to dve tretjini občinskih odbor-zikov in tri četrtine vseh posestnikov v občini, vendar pa so taki slučaji za-lo redki. Navadno pride lov na draž-bo, § 151 kar je tudi najbolj primerne in pravično. Kdor največ da, ta ga naj-ima.

Po § 30 pa se sme občinski lov vsled sklepa občinskega odbora — tudi brez zakupa na javni dražbi — potem prostega dogovora oddati ose-bam, ki po § 16 od zakupa niso iz-ključene, ako se stori ta sklep šest mesecev pred pričetkom nove zakup-ne dobe in ako glasuje zanj najmanj dve tretjini od navzočih občinskih od-bornikov in ako potrdi ta sklep tri čet-rtine zemljiških posestnikov, ki za-slopaajo obenem tudi večino zemljiško-davčne sile v dotičnem lovišču.

To je tista točka, na katero zida-jo svoje upanje vsi tisti, ki bi radi ta-ko „pod roko“ prišli do občinskega lo-va. Zato si jo hočemo nekoliko natan-čneje ogledati! Občina sme torej lov tudi brez „avne dražbe (licitacije)“ od-dati, ako:

- 1. glasuje za to dve tretjini nav-zočih odbornikov in
- 2. ako potrdi ta sklep tri četrtine posestnikov.

To gre hitro, si misli marsikateri človek! Nek prefrigan samostojni žu-pan je pozval opoldne vse odbornike na sejo, ki se je vršila ob šestih zve-čer, in dve tretjini navzočih samosto-jih občinskih odbornikov je sklenilo, da se da občinski lov v najem župa-

gozdu. Krepek, večerni veter je pi-hal. —

Na bregu sem bil. Sinjemodro do obzorja je ležalo pred menoj morje in dolgi zategli vali so se v belih penah razlivali pred mojimi nogami po niz-tem, ravnem pesku.

Krenil sem na polotok in korakal ob obali proti jugovzhodu, radostno uživajoč svobodo in lepoto, ki se je ši-ri-la krog mene.

Ke se mi je zdelo, da sem že za-dosti daleč, sem se med gostim grmo-vjem splazil na nizki hrbet polotokov. Pogledal sem proti jugu.

Za mojim hrbtom na sever je le-žalo odprto morje, na jugu pred me-noj se je razprostiralo naše pristaniš-če. Lahni sunki jugovzhodnika so pri-našali goste meglene kepe sem iz mor-ja, le pristanišče, kjer je bila zased-šana „Hispaniola“, je bilo mirno ka-kor raztopljen svinec in naša jadrni-ca se je s svojo črno uporniško za-stavo zrealila v vodi kakor v bruše-nem ogledalu.

Ob „Hispanioli“ je ležal čoln in v njem je sedel Silver — njega sem od daleč spoznal —, preko ladijske pre-graje pa sta stonela dva človeka. — Eden izmed njih je nosil rdečo noč-

no čepico, tisti je bil, ki je pred par urami plezal čez plot.

Govorili so in se smejali, pa v ta-ki razdalji — čez eno miljo je bilo — nisem razumel nobene besede. In hi-poma se je pomešal med njihove gla-sove divji, hreščeci, nečloveški krik. — Izprva sem se prestrašil, pa kma-lu sem se spomnil na „Kapitana Flin-ta“, na Silverjevo papigo in sem jo kmalu tudi spoznal na njenem pisa-nem perju. Sedela je Silverju na ra-menu.

Čoln je odrinil od ladje in odplul proti obrežju, mož z rdečo čepico in njegov tovariš pa sta izginila pod krov.

Medtem je zašlo solnce za „Dalj-nogledom“, pooblačilo se je in naglo se je temnilo. Ako sem hotel najti še nocoj Gunnov čoln, sem moral hiteti. Belo skalo sem dobro videl med grmljem, par sto korakov je še bila oddaljena in hučo sem se trudil, pre-đen sem prišel do nje, plazel se po vseh štirih po goščavi.

Noč se je delala, ko sem jo dose-gel.

Trdo pod skalo je bila globoka in ozka jama, obraščena z zeleno trato in dobro skrita med gostim, nizkim

grmljem. Sredi jame je bil razpet ni-zek šator iz kozjih kož.

Zlezal sem v jamo in odgrnil stre-ho. —

In zares, tu je ležal Gunnov čoln lastnega izdelka, — priprosto, robato delo iz sirovega lesa. Z dlakasto ko-žo kožo je bil od znotraj prevlečen. Zelo ozek je bil celo za mene, in ne-razumljivo mi je bilo, kako je mogel v njem sedeti — in se ne prevrniti — odrastel človek Gunnove velikosti. Ni-zek, poprečen sedež je bil pritrjen v sredini čolna in dvojje vesel je ležalo na dnu.

Tu Gunnov izdelek je bil gotovo eden najpriprostejših čolnov, kar so jih kdaj stesali ljudje. Pa eno pred-nost je imel, — izredno lahek je bil.

Čoln sem torej našel.

Mislil bi kdo, da mi je bilo sedaj že zadosti potepanja.

Toda prišlo mi je neka druga na misel in tako sem se vnel za svoj no-vi načrt, da bi ga bil uresničil tudi v kljub vsem Smollettom na svetu. Za-hotelo se mi je, da bi veslal ven k „Hispanioli“, prerezal sidrove vrve prepustil ladjo usodi in vetrovom. Prepričan sem namreč bil, da je upo-rnike njihov ponesrečeni napad naj ko-

če oplašil, da bodo opustili misel na zaklad, se vkrcali in odjadrali. — In kako krasno bi bilo, če bi jim njihove nakane prekrizal! — In to ni bilo prav nič težavnega, sem mislil, saj sem imel Gunnov čoln!

Sedel sem torej na trato v jami in počakal, da se popolnoma stemni. — Medtem pa sem se lotil svojega pre-pečenca in krepko večerjal.

Noč je bila kakor nalašč za moje namene. Gosta megla je krila morje in breg. In ko je ugasnil zadnji žarek dneva, je zagrnila neprodirna tema čok zaklada. —

Naložil sem si čolnič na rame in sem opotekajoče počasi lezel iz jame.

Le dve točki sta bili vidni v pri-sanišču, velik ogenj na obrežju, kjer so taborili uporniki, in nejasna svet-loba zunaj na morju — luč v kabini na „Hispanioli“.

Čas oseke je bil in voda je zopet odtekala od brega. Bredel sem skozi močvirni pesek in se pogrozal čez gnežnje vanj, dokler nisem končno do-spel do odstopajočega morja.

S trudom in težavo sem položil svoj čolnič v pravo lego na vodo.

(Dalje prihodnjik.)